

Stockholms stadshus

September 2010

Bokslut Rinkeby

- så har fyra år med en borgerlig politik slagit mot Stockholms fattigaste

Den borgerliga politiken slår hårt mot Rinkeby - sammanfattning

Rinkeby är ett av de socioekonomiskt sett mest utsatta områdena i Stockholms stad. Det är den stadsdel där medelinkomsten är allra lägst, liksom förvärvsfrekvensen. Under innevarande mandatperiod har situationen på många sätt förvärrats, som en direkt följd av politiska beslut från den borgerliga majoriteten. Denna rapport beskriver hur.

- **Vårdval Stockholm** har inneburit att vårdcentralen i Rinkeby har tvingats halvera sin personalstyrka, trots att antalet patienter enbart minskat med 16 procent. Samtidigt har vårdcentraler i mer välmående områden, som Täby, kunnat anställa fler med ungefär samma mängd patienter.
- **Skolorna i Rinkeby** har fått mindre resurser än tidigare, samtidigt som skolor i mer välmående områden fått ökade anslag. Det har lett till att personaltätheten i Rinkebys skolor minskat. Vi ser nu också att allt färre nior i Rinkeby blir behöriga till gymnasiet.
- I början av mandatperioden sålde det borgerliga styret i Stockholms stad det kommunägda Rinkeby centrum till fastighetsägaren Boulbee. **Boulbee har sedan dess höjt hyrorna** kraftigt för såväl affärsidkare som föreningar i Rinkeby centrum. Detta gör det svårt för många av Rinkebys företagare att fortsätta med sin verksamhet.
- Den borgerliga majoriteten **flyttade stadsdelsförvaltningen från Rinkeby till Kista**. I samband med detta försvann många arbetstillfällen i Rinkeby, något som förvärrades av att även Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Swedbank lämnade Rinkeby. På två år förlorade Rinkeby över 400 arbetstillfällen, en minskning på 19 procent. Idag har inte ens varannan vuxen Rinkebybo ett jobb att gå till.
- De försvunna arbetstillfällena och den ökade arbetslösheten i Rinkeby, i kombination med de försämringar av a-kassa och sjukförsäkring som den borgerliga regeringen har genomfört, har inneburit att **realinkomsterna i Rinkeby nu sjunker**, samtidigt som de ökar för Stockholm som helhet.

Vårdval Stockholm

Vårdval Stockholm har inneburit att vårdcentraler i områden med störst behov har fått mindre resurser. Rinkeby vårdcentral har drabbats av en inkomstminskning på 35 procent, eller 12,4 miljoner kronor. Samtidigt har antalet patienter minskat i betydligt lägre grad – med 16 procent. Detta har medfört att vårdcentralen tvingats i det närmaste halvera sin personalstyrka (från 36 anställda 2007 till 20 anställda 2009).

Samtidigt har exempelvis Täbys vårdcentral kunnat öka antalet anställda med 5,5 tjänster, vilket motsvarar en ökning på 32 procent - trots att antalet listade patienter minskat jämfört med 2007!¹

---

¹ Beräkningar på statistik från Stockholms läns landsting, uppgifter från 2007 resp. 2009

Att det ser ut så här beror på att vårdcentraler i områden med sämre hälsoläge bland befolkningen inte längre kompenseras för detta, sedan Vårdval Stockholm infördes.

Skolan

Det finns fem grundskolor i Rinkeby: Askebyskolan, Knutbyskolan, Kvarnbyskolan, Bredbyskolan och Rinkebyskolan. De två senare skolorna har motsvarande högstadium, övriga har tidigare åldrar.

Två av skolorna i Rinkeby har fått minskade anslag 2010 jämfört med 2007. Övriga skolor i Rinkeby har fått marginella öknings på mindre än en procent, det vill säga öknings som inte ens täcker pris- och löneökningar under perioden. Samtidigt har ett antal andra skolor i Stockholm fått mycket stora påslag. De ligger företrädesvis i välbärgade områden som Bromma eller innerstan. Några exempel på detta finns i tabellen nedan.

Tabell 1. Källa: egna beräkningar på uppgifter från Utbildningsförvaltningen

	Budgetförändring sedan 2007
Bredbyskolan, Rinkeby	-1,0%
Knutbyskolan, Rinkeby	-0,4%
Kvarnbyskolan, Rinkeby	0,3%
Rinkeby/Askebyskolan, Rinkeby	0,9%
Olovslundsskolan, Bromma	11,2%
Adolf Fredriks musikklasser, Norrmalm	11,4%
Hammarbyskolan, Skarpnäck	11,6%
Alviksskolan, Bromma	15,6%
Skanskvarnsskolan, Årsta	21,4%

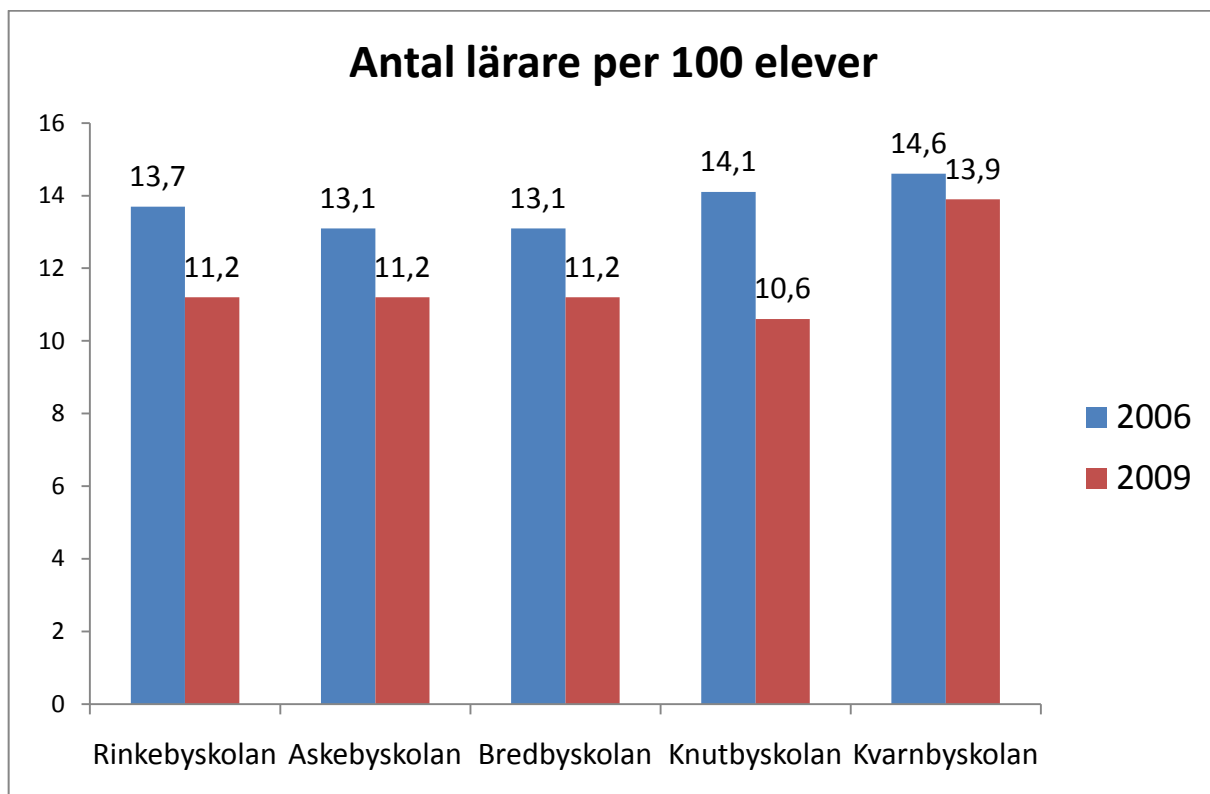
Den borgerliga majoriteten har under mandatperioden helt fokuserat på att räkna upp den allmänna skolschablonen, samtidigt som man valt att inte göra någon uppräknings alls av det socioekonomiska anslaget. Därutöver har majoriteten använt en del av det socioekonomiska anslaget till helt andra typer av skolstöd, som inte har med socioekonomi att göra.

Sammantaget innebär detta att 11 av stadens skolor som haft en stor andel av sin budget från socioekonomiska anslaget har fått mindre pengar 2010 än 2007. Detta har skett samtidigt som de har haft kostnadsökningar för löner och annat. Parallellt med detta har ett antal skolor med en liten andel socioekonomiskt anslag fått mycket större öknings av sina budgetar.

De bantade resurserna har lett till att skolorna i Rinkeby har varit tvungna att minska personaltätheten, i flera fall kraftigt, vilket framgår av nedanstående diagram.

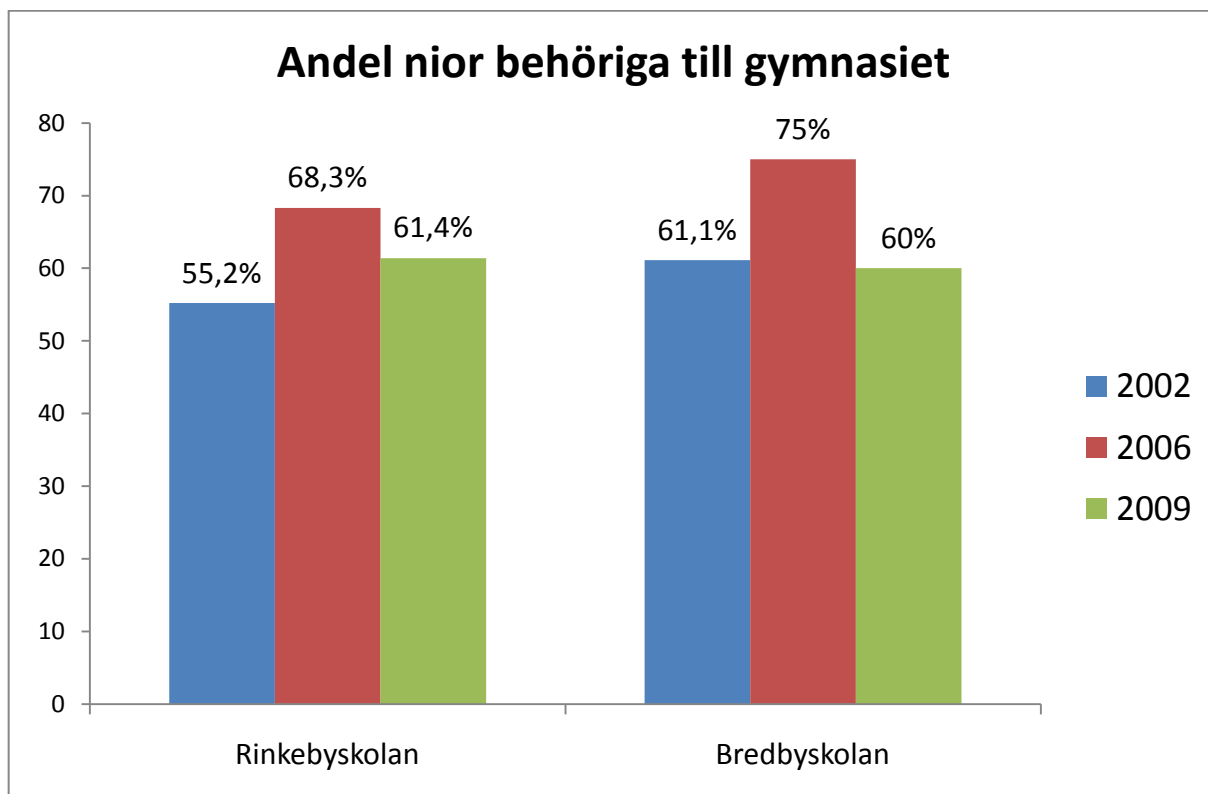
Diagram 1. Källa: Skolverket

Resurser spelar roll, och särskilt för skolor i socioekonomiskt svaga områden. Samtidigt som lärartätheten har dalat, har också allt färre nior i Rinkeby blivit behöriga till gymnasiet. I själva verket är Rinkebyskolan en av de skolor som tappat allra mest i resultat av alla skolor i Stockholms stad.

Diagram 2. Källa: Skolverket

Höjda hyror i Rinkeby centrum

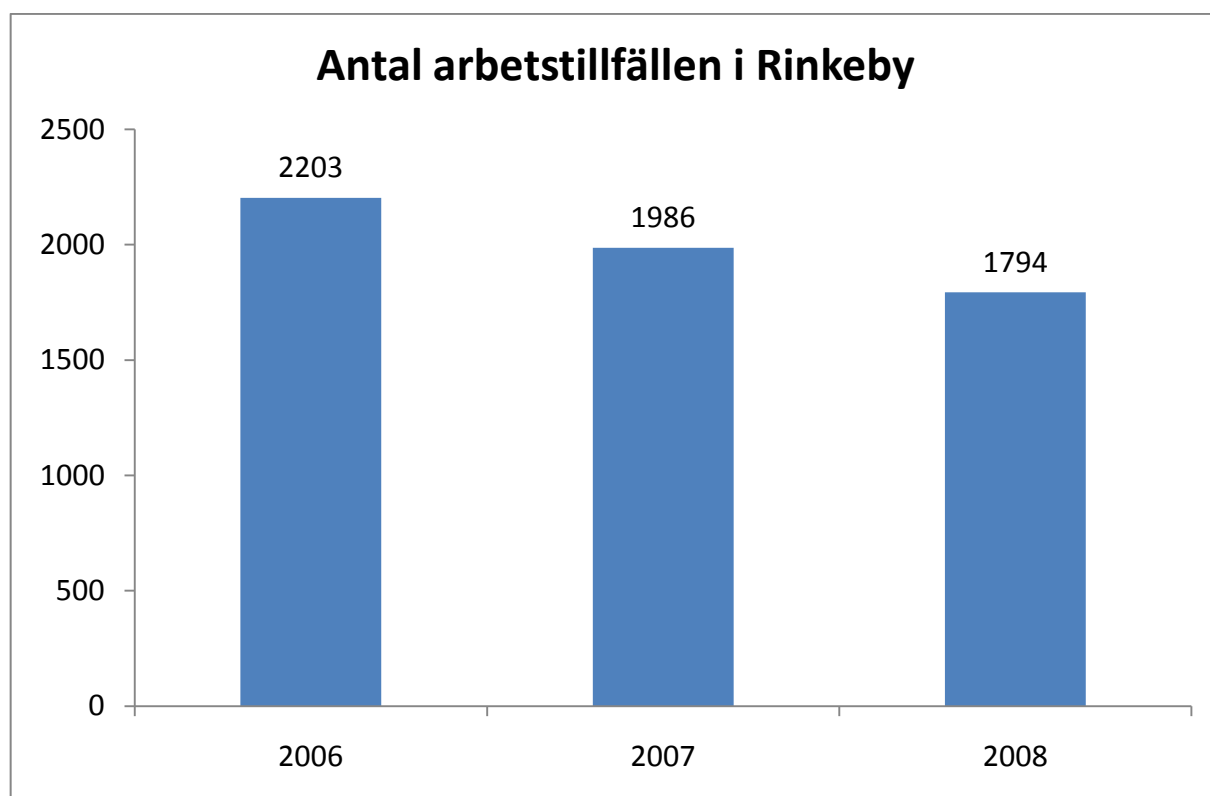
År 2007 sålde den borgerliga majoriteten i Stockholms stad ett antal köpcentra, bland annat Rinkeby centrum, till den brittiska fastighetsägaren Boulton. Boulton har sedan dess höjt hyran för de flesta handlare i Rinkeby centrum med 60-70 procent, enligt Rinkeby företagarförening. Även ett antal föreningar har drabbats av hyreshöjningar. Hyreshöjningarna är svåra att klara av för många av de småföretagare och föreningar som finns i Rinkeby centrum, och som spelar en avgörande roll för tillståndet i stadsdelen. Enligt Rinkeby företagarförening har flera företagare redan tvingats lämna sina lokaler som en följd av hyreshöjningarna.

Utflyttade arbetstillfällen

Rinkeby har förlorat många värdefulla arbetstillfällen de senaste åren. Den borgerliga majoriteten i Stockholms stad fattade i början av 2008 beslut om att flytta stadsdelsförvaltningen från Rinkeby till Kista. I samband med att stadsdelsförvaltningen flyttade även Försäkringskassan, banken och Arbetsförmedlingen från Rinkeby. Detta innebär att stora mängder arbetstillfällen försvunnit vilket i sin tur påverkat kundunderlaget i de kvarvarande affärsverksamheterna starkt negativt. Mellan 2006 och 2008 försvann 409 arbetstillfällen i Rinkeby, vilket motsvarar en minskning på hela 19 procent. Det kan jämföras med att i Stockholms stad som helhet ökade antalet arbetstillfällen med 6 procent under samma period.

Diagram 3. Källa: USK

Tittar man på hela stadsdelsområdet Rinkeby-Kista framgår att arbetslösheten har ökat mycket kraftigt sedan 2006 – med 16,6 procent, vilket kan jämföras med 2,1 procent för staden i sin helhet. Arbetslösheten i Rinkeby-Kista var i juni 2010 9,3 procent, vilket är nästan dubbelt så mycket som i Stockholm totalt. Arbetslösheten är inte heller ett entydigt mått på hur många som saknar arbete. Många som inte jobbar i Rinkeby ingår inte i arbetskraften och räknas därför inte som arbetslösa. Tittar man istället på förvärvsfrekvensen, det vill säga hur många i åldern 25-64 år som förvärvsarbetar, så är denna andel skrämmande låga 46,3 procent. Det betyder att inte ens varannan vuxen Rinkebybo har ett jobb att gå till. För Stockholms stad totalt är förvärvsfrekvensen 78,7 procent.

Diagram 4. Källa: USK

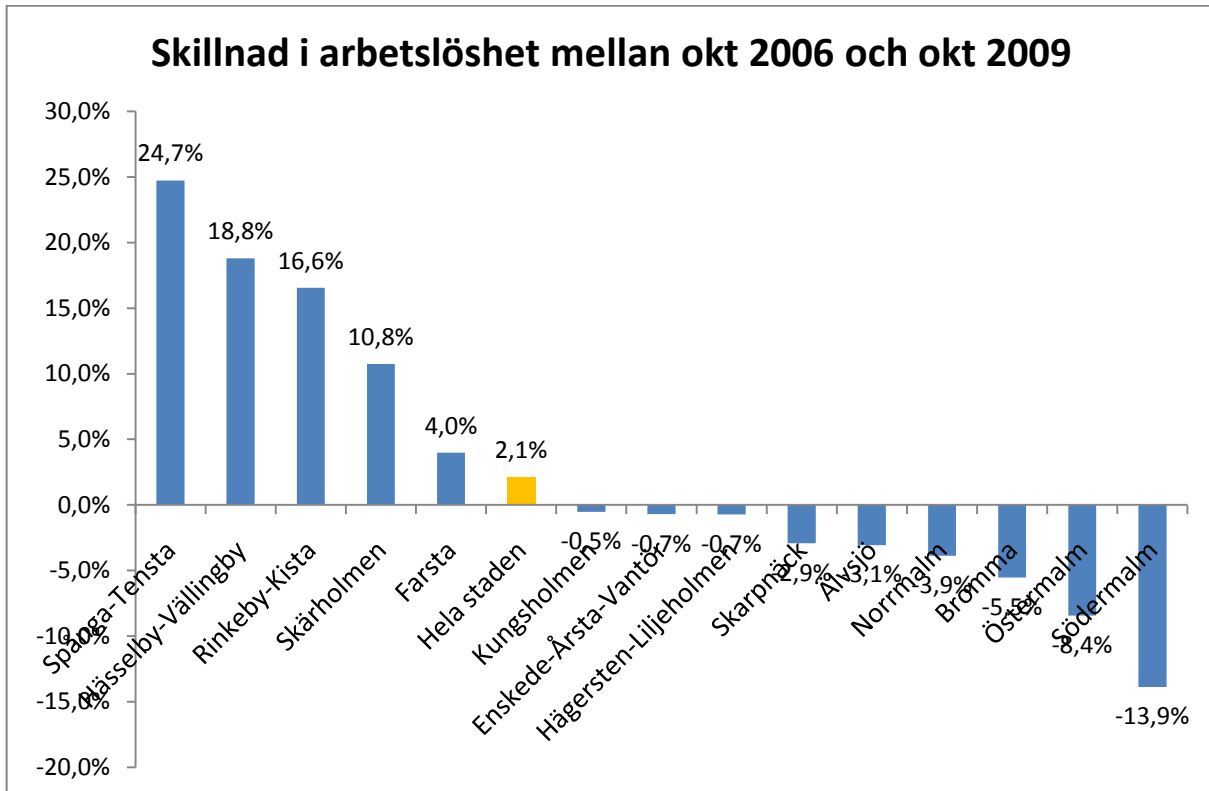
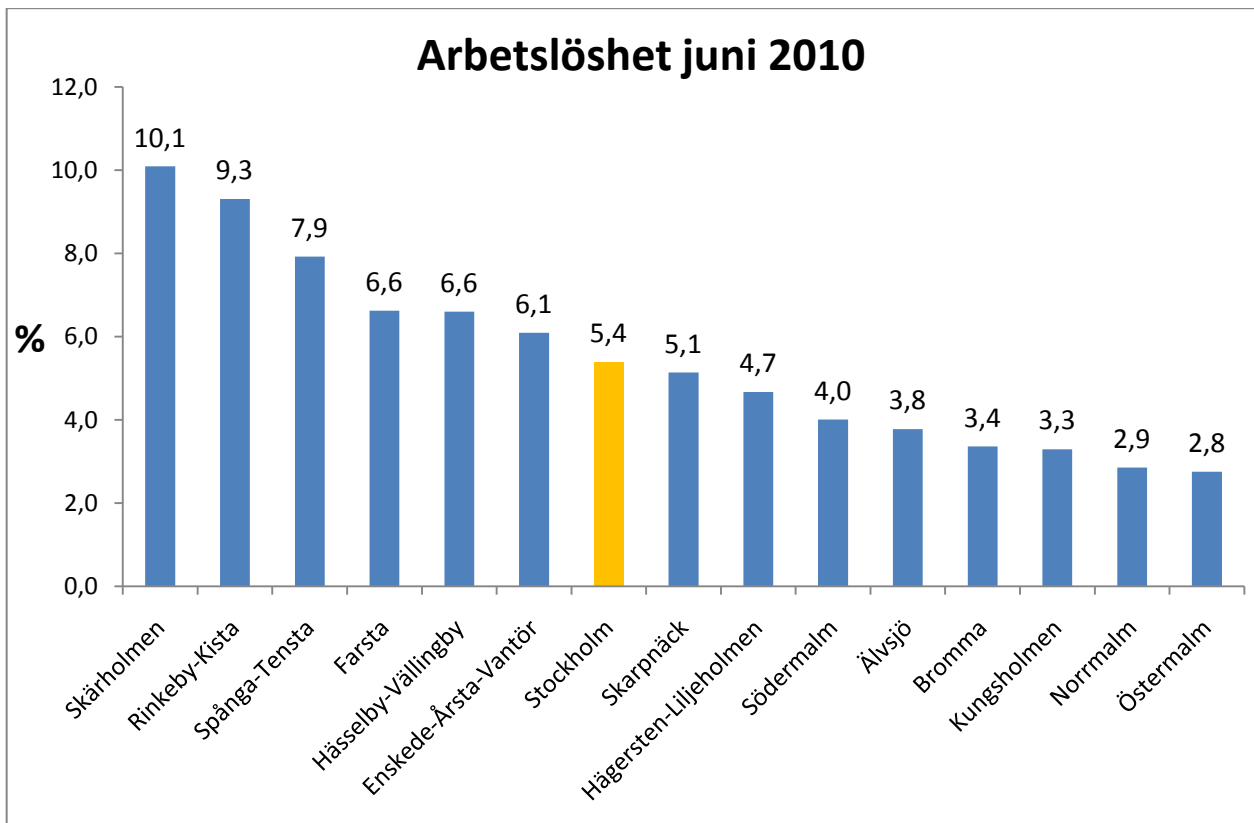

Diagram 5. Källa: USK

Sjunkande realinkomster

Den senaste inkomststatistiken som finns för stadsdelarna i Stockholm är från 2008. Den visar att realinkomsten sjönk med över 2.000 kronor mellan 2007 och 2008 i Rinkeby. För Stockholm som helhet ökade realinkomsten under samma period med drygt 1.600 kronor. Att realinkomsten sjunker är ovanligt – de flesta är vana vid att få det bättre över tiden. I detta fall innebär det att realinkomsterna i Rinkeby år 2008 fallit till samma nivå som år 2003. I nästan alla andra stadsdelar i Stockholm har realinkomsterna stigit under denna period.²

Att det ser ut på det här sättet hänger ihop med både de försvunna arbetstillfällena och den ökade arbetslösheten i Rinkeby sedan 2006, men också med andra faktorer. De försämringar av såväl sjukförsäkringen som a-kassan som den borgerliga regeringen har genomfört har drabbat stadsdelar som Rinkeby betydligt hårdare än andra. A-kasseavgiften har höjts mest för den typen av LO-yrken som många av Rinkebyborna har. Det har fått till följd att betydligt fler Rinkebybor än andra stockholmare har lämnat a-kassan. Idag saknar mer än hälften (58 procent) av de arbetslösa i Rinkeby-Kista a-kassa. Motsvarande andel i innerstan ligger runt 25 procent. För den som är arbetslös och saknar rätt till a-kassa finns i sista hand det ekonomiska biståndet, som dock i genomsnitt ligger på en lägre nivå än a-kassan. En arbetslös som lever på ekonomiskt bistånd får alltså klara sig på en betydligt lägre inkomst än en arbetslös på a-kassa – en genomsnittlig skillnad på mer än 1000 kronor i månaden.³

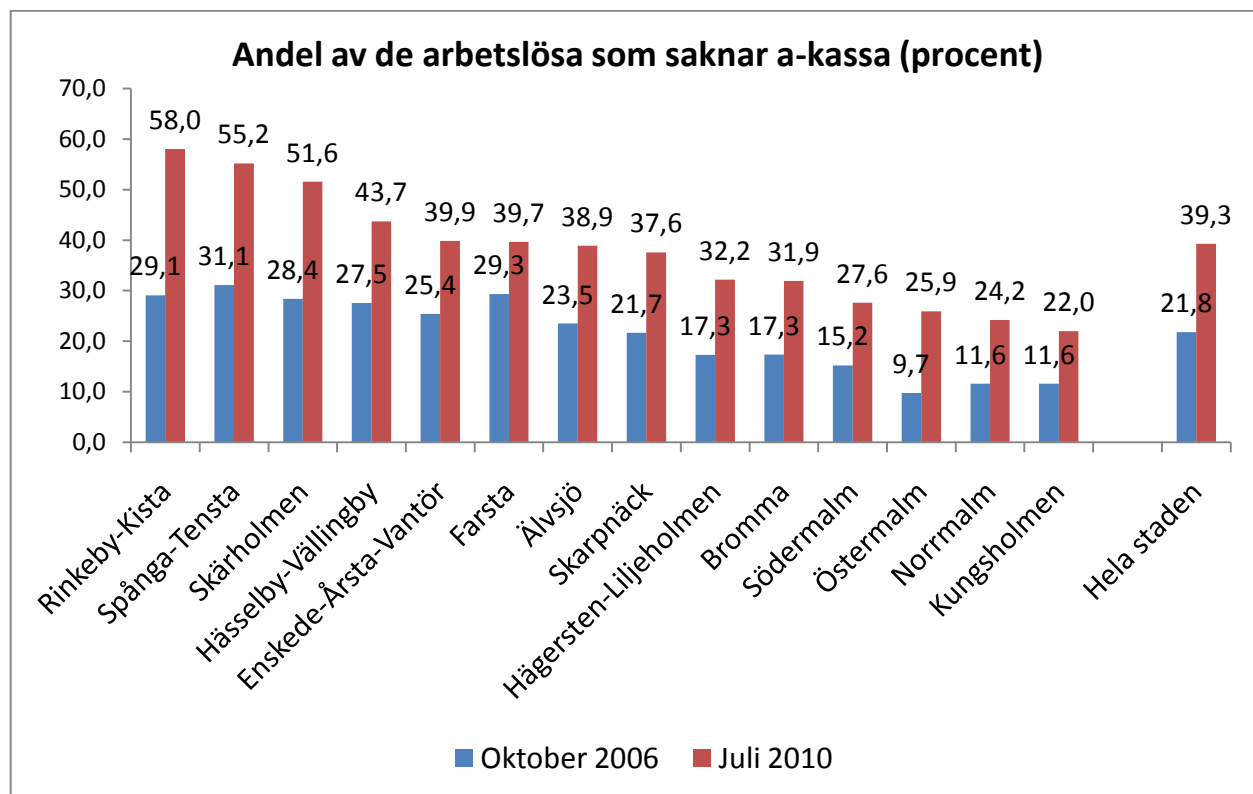
---

² Den genomsnittliga realinkomsten i Rinkeby sjönk med 2.072 kronor (årsbasis) mellan 2008 och 2007. För staden som helhet ökade den under samma period med 1.613 kronor. Statistiken på förvärvsinkomst kommer från USK. Denna har sedan justerats för inflationen enligt KPI.

³ Enligt IAF var genomsnittligt utbetald a-kassa till ersättningstagare i Stockholm 10.661 kronor i mars 2010. Genomsnittligt utbetalt ekonomiskt bistånd till en person utan andra inkomster var under samma månad 9.291 kronor, enligt uppgifter från Stockholms socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltning.

Diagram 6. Källa: USK

I Rinkeby-Kista är också ohälsan betydligt större än i Stockholm som helhet. Det betyder att Rinkebyborna drabbas hårdare än övriga stockholmare av de försämringar den borgerliga regeringen genomfört i sjukförsäkringen. Ohälsotalet, det genomsnittliga antalet dagar med någon form av sjukrelaterad ersättning, ligger på 43 dagar per år i Rinkeby-Kista. Genomsnittet för hela Stockholm är 26 dagar.⁴ Den sänkta sjukpenningen⁵ innebär alltså att den genomsnittlige Rinkebybon drabbas hårdare ekonomiskt än den genomsnittlige stockholmaren.

⁴ Statistik från USK

⁵ Regeringen har bland annat sänkt taket i sjukförsäkringen, sänkt sjukpenningen med 2,4 procentenheter, sänkt den ytterligare efter 364 dagars sjukskrivning samt gjort det svårare att få permanent sjukersättning.